

Te Mātai i te Pēpi

Ngā aromatawai hauora kore utu mō tō pēpi

Te Mātai i te Rongo a te Pēpi

Te Mātai
Rongo a tō Pēpi

Māori

Ka tirotirohia ngā pēpi katoa i te whānaungatanga ki te kite mēnā kei te pai. Ko ētahi o ēnei tirotironga e kī ana he 'mātai'.

Ngā mātai rongo i te pēpi – he aha te take me whai taku pēpi i tēnei?

Ka whai wāhi koe ki tētahi mātai rongo mō te pēpi hou ki te tirotiro mēnā kei te pai te rongo a tō pēpi. I waihangahia te mātai ki te rapu mai i ngā mate rongo āhua kore ki te tino kore. Kāore i tino kitea te mate rongo iti nei. Mēnā kāore i te rongo ngā pēpi, he uaua mō rātau ki te whai mārama me te whakawhitiwhiti me koe. Mēnā he mate rongo tō pēpi, he pai ka tere kitea mō tōna whanaketanga reo, ako me te whanaungatanga.

He aha te mātai i te rongo a te pēpi?

Hei mātai i te rongo a tō pēpi, ka raua he kuihana hei kapi i ōna taringa me te whakatangi ngotongoto paku nei. Ka utaina ngā pūoko iti ki te mahunga o tō pēpi, ā, ka kitea te urupare a tōna io rongo e ēnei pūoko. E kīia ana tēnei ko te mātai mō te urupare aunoa o te pūrora rongo (aABR).

Ki hea, āhea hoki whakahaerehia ai te mātai rongo a te pēpi?

Ko te tikanga ka whakahaerehia te mātai i mua i tō kōrua hokinga ko tō pēpi ki te kāinga mai i te hōhipera. Mēnā kāore tō pēpi i whānau ki te hōhipera, kāore rānei i mātaihia i mua i tō hokinga atu ki te kāinga, ka wātea pea he mātai rongo mō tō pēpi i tō whare hauora tūtata, i te whare tūroro-kāinga o te hōhipera rānei. He pai tonu kia moata te haere ki te whakaritenga kia pai ai tō whāngai me te whakatau i tō pēpi kia moe ia i reira.

Ka whara anō taku pēpi?

Kāore e whara, e tūkinu rānei te mātai rongo i tō pēpi, ā, e āhei ana koe ki te noho tahi me ia i te wā o te mātai. He māmā, he ngawari hoki – ko te nuinga o ngā pēpi ka moe noa. Tērā pea he 15-20 meneti, ā, he pai ake mēnā kei te āta tau tō pēpi, kei te moe rānei ia.

Ka aha i muri i te mātai i te rongo a tō pēpi?

Ka kōrero wawehia atu ngā hua ki a koe.

Me whai mātai anō ētahi pēpi nā te mea kāore i tino kaha te urupare i tētahi, i ngā taringa e rua rānei i te mātaitanga tuatahi. Ko te take pea:

- kāore i te tau tō pepi
- he hoihoi rawa i roto i te ruma aromatawai
- he wai i roto i te taringa waenga o tō pēpi
- tērā pea kei te mate te rongo a tō pēpi.

Ki te pēnei i te mātaitanga a tō pēpi, ka tukuna he mātai tukurua anō i mua tonu i tō wehenga i te hōhipera, he whakaritenga tūroro-kāinga rānei.

Ka aha mēnā kāore i te māranga te hua o te mātai tukurua?

Ehara i te mea kei te mate te rongo a tō pēpi. Ka tonoa koe ki tētahi mātanga rongo (tākuta rongo), ka whakahaere aromatawai anō ia me te tuku tohutohu anō.

Ō motika

E tiakina ana ō motika e te rārangi motika kiritaki mō ngā Ratonga Hauora, Hauātanga (Code of Health and Disability Services Consumers' Rights). Mō ētahi atu mōhiohio, haere ki www.hdc.org.nz

E tiakina ana ō taipitopito whaiaro e te Tikanga Tūmataiti Mōhiohio Hauora (Health Information Privacy Code) me te tuku tika ki a koe ki ngā mōhiohio mōu me te whakatikatika hoki. Mō ētahi atu mōhiohio haere ki www.privacy.org.nz

He aha ngā mōhiohio ka kohia, ā, ka pēhea te whakamahi?

Hei wāhanga o tēnei mātai, ko ngā mōhiohio e hiahiaatia ana e te kaupapa ka kohia e tō hohipera tūtata me Te Manatū Hauora mōu me tō pēpi.

Kei roto i ngā mōhiohio ko ngā ingoa, te rā whānau o te pēpi, ngā taipitopito whakapā, mātāwaka, tākuta me ētahi atu kaitiaki, te mōhiohio mātai rongo me ngā putanga. Ka whakamahia ki te:

- tiro mēnā kua tukuna he mātai ki ngā pēpi
- tuku i ngā putanga mātai ki te tākuta whānau me ētahi atu kaitiaki ōmahu, hauora hoki
- aroturuki, aromātai me te pūrongo i te kaupapa mātai.

E puritia ana ēnei mōhiohio ki te pūnaha raraunga ā-motu, ā, ka tiria pea ki ētahi atu kaupapa mōhiohio hauora tamariki me Ngā Ratonga Well Child Tamariki Ora, tae atu ki te B4 School Check.

Mēnā ka kitea e te aromatawai kei te mate te rongo a tō pēpi, ka tiria ēnei mōhiohio me Te Tāhuhu o te Mātauranga hei whakarite ka tukuna ngā ratonga whakaora tōmua ki a kōrua ko tō tamaiti. Ka whakaratohia ēnei mōhiohio ki te Deafness Notification Database.

Kāore e mōhiotia koe, tō pēpi rānei e ngā pūrongo ka whakaputaina.

Ētahi atu mōhiohio

Mēnā he pātai atu anō āu me kōrero koe ki tō kaitiaki ōmahu matua, kaimātai rongo rānei.

Ka kitea ngā mōhiohio anō mō ngā rokiroki ā-mati i <http://ithealthboard.health.nz/our-programmes>.

Kei roto i ēnei tirotironga Tamariki Ora ko ngā pātai mā ngā mātua mō te kauneke o te rongo, te kōrero me te reo o tā rātau pēpi. Mēnā he āwangawanga ōu mō te āhua o te whakarongo, te urupare rānei a tō tamaiti, me kōrero koe ki tō nehi Tamariki Ora, kaiako kōhungahunga, tō tākuta rānei.

E whakahaerehia e Te Manatū Hauora me Te Tāhuhu o te Mātauranga te Universal Newborn Hearing Screening and Early Intervention Programme. I whakatūhia taua kaupapa kia mātua puta ai ngā hua pai ake mō ngā pēpi mate rongo me ō rātau whānau.

Mō ētahi atu mōhiohio mō te mātai i te rongo a te pēpi, tirohia te paetukutuku a te National Screening Unit: www.nsu.govt.nz

E wātea ana tēnei rauemi i: www.health.govt.nz
i te kaiwhakarato whai mana rānei i tō Poari Hauora
ā-Rohe (DHB) tūtata.

